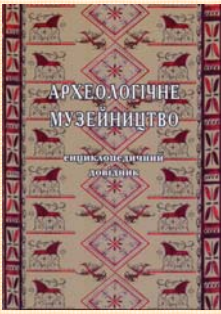

“Альдини” в бібліотечному зібранні Ніжинського історико-філологічного інституту князя Безбородька: каталог. / упор. О. С. Морозов. — Ніжин: ТОВ “Ферокол”, 2010. — 40 с.; іл.

Каталог “альдин” з фондів бібліотеки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя продовжує серію видань, спрямованих на бібліографічне розкриття фондів однієї з найдавніших науково-просвітницьких книжкових збірок Лівобережної України і містить у собі детальний науковий опис стародруків XVI століття, що побачили світ у венеціанській друкарні славетного італійського вченого-гуманіста і друкаря Альда Мануція та його нащадків. Текстовий опис нечисленної, але надзвичайно цінної колекції “альдин” бібліотеки НДУ імені М. Гоголя супроводжується передмовою та альбомом ілюстрацій.

Археологічне музейництво. Енциклопедичний довідник (авт.-уклад. Д. В. Кепін) / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОPIK. — К., 2010. — 268 с. ISBN 978-966-8999-29-1

Довідник є першим виданням енциклопедичного характеру, що відображає питання теорії, історії та практики експонування пам'яток кам'яної доби в історії людства, а також епохи енеоліту-бронзи.

Бушин М. І., Гуржий О. І., Палій А. Г. Місто Умань: історичні портрети, події, факти. — Черкаси: Черкаський ЦНТЕІ, 2010. — 262 с.

Монографія присвячена соціально-економічному, політичному та культурному розвитку мальовничого міста Умань від дня його заснування до початку XXI століття.

Волинський музейний вісник: вип. 1. Законодавчі та нормативні засади діяльності музейних закладів / управління культури і туризму Волинської ОДА; Волин. краєзн. музей; каф. документознавства і музейної справи ВНУ ім. Лесі Українки; упоряд. А. Силук. — Луцьк, 2010. — 350 с.

У випуску зібрано діючі законодавчі та нормативно-правові документи в галузі охорони культурної спадщини і культурних цінностей, зокрема, ті, що стосуються організації музейної та пам'яткоохоронної діяльності в Україні.

Гаврилюк Н. О., Ібрагімова А. М. Тюрбе хана Хаджі Герая (за матеріалами археологічних досліджень 2003 — 2008 рр.). — Київ-Запоріжжя: Дике Поле, 2010. — 176 с., 346 іл.

Друкуються результати комплексних досліджень унікальної пам'ятки кримськотатарської культури кінця XV — початку XVI ст. — Тюрбе хана Хаджі Герая, що розташоване на східній околиці м. Бахчисарая. Пам'ятка є усипальницею роду Гераїв — перших правителів Кримського

ханства і членів їх родини. Наводиться архітектурно-археологічна характеристика одного з найкрасивіших тюрбе Криму. Описується поховальний обряд і отримані в ході досліджень археологічні матеріали (в першу чергу, коштовні тканини) з усіх 18 поховань. Надаються дані міждисциплінарних досліджень матеріалів з усипальниці. Тюрбе хана Хаджі Герая розглядається як частина найдавнішого адміністративно-економічного комплексу (кюльіє), що був збудований Менглі I Гераєм. Звідси починався Бахчисарай — столиця Кримського ханства.

Герчанівська П. Е. Стінопис церкви Св. Параскеви в с. Олександрівці Хустського району Закарпатської області: монографія / Поліна Евальдівна Герчанівська. — К: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2009. — 256 с.

Монографія присвячена феномену українського народного мистецтва — архітектурі і живопису дерев'яних церков Марамороша та їхньому функціонуванню у європейському поліетнічному культурному просторі. Дослідження ґрунтуються на джерельній базі, що містить авторські дослідження пам'яток дерев'яної сакральної архітектури, іконопису та стінописів Марамороша XVII-XVIII ст.; вперше вводяться у вітчизняний науковий обіг архівні матеріали й зарубіжна література за проблематикою. Особливу увагу приділено унікальній пам'ятці народного сакрального мистецтва XVIII ст. — дерев'яній церкві Св. Параскеви в с. Олександрівці Хустського району Закарпатської області. Атрибутуються 67 композицій та розшифровуються написи її стінопису.

Горбаненко С. А., Пашкевич Г. О. Землеробство давніх слов'ян (кінець I тис. до н. е. — I тис. н. е.). — К.: Академперіодика, 2010. — 316 с: 30 табл., 117 рис.

У монографії систематизовано матеріали досліджень і узагальнено дані стосовно розвитку та змін землеробства слов'ян упродовж III ст. до н. е. — X ст. н. е. на основі археологічних джерел із залученням великого обсягу етнографічних і природничих матеріалів.

Зелінський А. Л. Александрійські фараони та їхні піддані. Зміцнення влади перших Птолемеїв. — К.: Академперіодика, 2010. — 664 с.

Наукова праця А. Л. Зелінського — перша українська монографія, присвячена елліністичній проблематиці в цілому й історії держави Птолемеїв зокрема. На її сторінках розглядається процес зміцнення внутрішньо-політичної влади перших трьох представників династії Птолемеїв. Висновки, зроблені автором монографії, базуються на аналізі значної кількості різнопланових історичних джерел (нарративних, папірологічних, епігра-

фічних, нумізматичних, археологічних і лінгвістичних), а також на опрацюванні більш ніж тисячі класичних і сучасних наукових праць, пов'язаних з тематикою дослідження.

Карамаш Сергій, Татарчук Віталій.

Піонер-літакобудівник князь Олександр Кудашев. — К.: Видавництво "КММ", 2010. — 72 с. з іл.

У книзі розповідається про одного з перших вітчизняних піонерів-літакобудівників Олександра Сергійовича Кудашева (1872–1917), життя і діяльність якого головним чином пов'язані з Києвом та Україною. На основі архівних документів, віднайдених і досліджених авторами, у книзі простежено його життєвий шлях, а також подано короткий нарис про становлення і розвиток повітроплавання та авіації в Україні. Книга популярно написана і містить ілюстративний матеріал. У ній читачі віднайдуть цікаві факти і події, маловідомі широкому загалові. Окремі результати пошуків і знахідок авторів публікуються вперше. Книга стане у пригоді любителям історії, а також історикам авіації та широкому колу читачів, які цікавляться подіями, пов'язаними з діяльністю перших авіаторів України.

Кулатова І. М., Супруненко О. Б. Кургани скіфського часу західної округи Більського городища. — К., 2010. — 200 с. іл. + 6 кол. вкл. — (Центр пам'ятокознавства НАН України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації). ISBN 978-966-8999-25-3

Монографічне дослідження полтавських археологів присвячене введенню до наукового обігу і джерелознавчому аналізу значної групи поховальних пам'яток скіфського часу в західній округі Більського городища — грандіозного археологічного комплексу лісостепових лівобережних племен раннього залізного віку у Поворсклі на Полтавщині. Публікуються матеріали курганних некрополів в урочищах Перещепине I, Перемірки і Марченки, результати досліджень окремих ґрунтових поховань, вивчених у 1995-2006 рр. експедицією Центру охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації.

Праці Науково-дослідного інституту пам'ятоохоронних досліджень / Випуск 5. — К.: Фенікс, 2010. — 368 с.

Видання розраховане на фахівців у галузі охорони культурної спадщини, науковців, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів та всіх, кого цікавлять культурні надбання України та питання їх охорони.

Саєнко І. В. Минуле українського козацтва на Луганщині. — Харків: СИМ, 2010. — 100 с.

Історико-документальні нариси краєзнавця Ігора Саєнка висвітлюють сторінки історії України, які замовчувалися або й спотворювалися московською імперією, як царською, так і комуністичною. Видання розраховане на

школярів, студентів та широке коло читачів, які цікавляться історією рідного краю.

Старожитності лівобережного Подніпров'я:

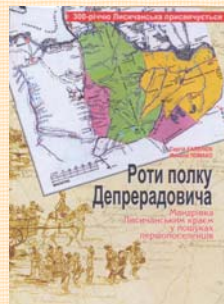
Збірник наукових праць і матеріалів Х науково-практичного семінару "Охорона та дослідження пам'яток археології" (м. Комсомольськ, 14-16 серпня 2010 р.) / Редкол.: Фасій Г. І., Вадимов В. М., Кулатова І. М. та ін.; наук. ред. Супруненко О. Б. — Київ-Полтава, 2010. — 140 с. + 2 кол. вкл. — (Центр пам'ятокознавства Національної академії наук України і Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Центр охорони та досліджень пам'яток археології управління культури Полтавської облдержадміністрації). ISBN 978-966-8999-28-4

До уваги читача пропонуються статті і публікації за матеріалами Х науково-практичного семінару "Охорона та дослідження пам'яток археології", що відбувся у м. Комсомольську Полтавської обл. 14-16 серпня 2010 р. Видання включає наукові праці з археології раннього залізного віку, епохи середньовіччя, золотоординського і козацького часу, досвіду обліку пам'яток, а також тези і тексти окремих доповідей, що виголошені на семінарі

Каленюк С. П., Ломако М. М.

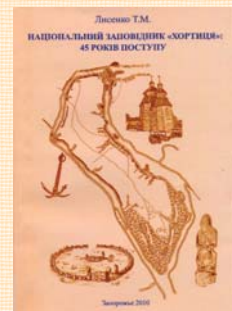
Роти полку Дебрерадовича. Мандрівка Лисичанським краєм у пошуках першопоселенців. — Лисичанськ,: ПІТ "Прінтєкспрес", 2010. — 162 с.

Книга містить краєзнавчі розвідки, які стосуються місць розташування рот полку Дебрерадовича і виникнення перших поселень краю. Автори мають свою думку щодо історії заселення Слов'яносербії і виклали її в книзі, яка має бути цікавою усім небайдужим до історії своєї малої батьківщини.

Лисенко Т. М. Національний заповідник "Хортиця": 45 років поступу. — Запоріжжя, 2010. — 62 с.

Національному заповіднику "Хортиця" — 45 років. Не дивлячись на, начебто, молодий вік, заповідник має довгу і насичену подіями історію. Протягом цього періоду він пережив чимало: вплив політичних подій, соціально-економічних змін, різноманітних перетворень на місцевому рівні. Змінювались часи і, відповідно, змінювались підходи щодо діяльності заповідника, розставлялись певні історичні акценти.

Малиженевский Н. Ф. Киевский женский Флоровский (Вознесенский) монастырь / Сост. О. А. Крайняя. — К.: Фенікс, 2010. — 360 с., ил.

Книга М. Ф. Малиженевського, видана в кінці XIX ст., відтоді не перевидавалась, и ось тепер вона знову відкриває сучасному читачу багату історію Флорівської обителі. Дослідження друкованого й рукописного текстів роботи М. Ф. Малиженевського, проведені істориком О. О. Крайньою, дозволили значно доповнити публікацію 1895 р. Одночасно було зібрано ілюстративний матеріал, що супроводжує розповідь.

Матеріали 9-ї Всеукраїнської наукової конференції "Актуальні питання історії науки і техніки" (м. Житомир, 7 – 9 жовтня 2010 р.) / Центр пам'ятокознавства НАН України і УТОПІК. – К., 2010. – 364 с.

У матеріалах доповідей учасників конференції з різних регіонів України коротко висвітлені питання, що стосуються актуальних проблем історії науки і техніки, розвитку наукових та технічних ідей, персоналій видатних науковців та інженерів минулого тощо.

Могилянські читання 2009 року: зб. наук. пр.: Мазепинська доба в культурі України / Нац. Києво-Печер. іст.-культ., заповідник; Ред. рада: В. М. Колпакова (відп. ред.) та ін. – К.: Фенікс, 2010. – 424 с.

Черговий збірник наукових праць "Могилянські читання" тематично присвячений мазепинській добі в культурі України – рухомим і нерухомих пам'яткам, створеним в цей час, а також їхнім творцям і меценатам. Особлива увага приділена постаті гетьмана Івана Мазепи та його діяльності в культурній сфері. До збірника увійшли дослідження сучасних українських та іноземних науковців з історії, історіографії, філософії, археології, мистецтвознавства, реставраційної та пам'яткоохоронної справи.

Музейні читання. Матеріали наукової конференції "Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки". – К., 2009. – 272 с.

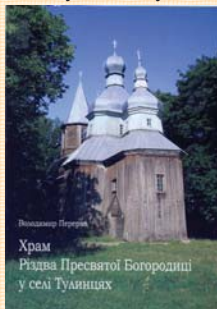
У 1993 р. Музей історичних коштовностей України – філіал Національного музею історії України – започаткував "Музейні читання". На цих щорічних конференціях науковці із різних закладів – музеїв, університетів, науково-дослідних інститутів обговорюють широкий спектр проблем відповідно до теми "Ювелірне мистецтво: погляд крізь століття".

Збірник містить матеріали конференції, яка відбулася у 2008 році. У статтях висвітлено різноманітні аспекти історії художньої обробки металів, вивчення музейних колекцій та окремих пам'яток ювелірного мистецтва, творчість сучасних ювелірів.

Ніжинська старовина: Збірник регіональної історії та пам'ятокознавства. (Серія "Ніжинознавчі студії", № 7) / Центр пам'ятокознавства НАН України та УТОПІК. Вип. 9 (12). – К., 2010. – 198 с.

У дев'ятому випуску наукової збірки "Ніжинська старовина" міститься низка ніжинознавчих студій історичного, пам'ятокознавчого та краєзнавчого спрямування. Окремий розділ присвячено 205-річчю від часу заснування Ніжинської вищої школи. Вміщено також матеріали до 150-річчя від дня народження відомого українського художника-баталіста М. С. Самокиша.

Перерва Володимир. Храм Різдва Пресвятої Богородиці у селі Тулинцях / Серія "Духовна спадщина Миронівського краю" / Історичний нарис – Олександр Пшонківський: Біла Церква, 2010. – 32 с.

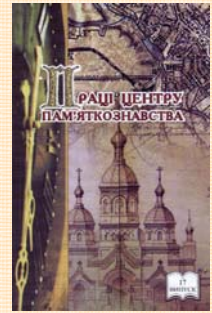

У книзі на основі маловідомих архівних матеріалів досліджено історичний шлях православного храму у селі Тулинцях Миронівського району Київської області. Абсолютна більшість документальної інформації вперше вводиться до наукового обігу.

Праці Центру пам'ятокознавства: Збірник наукових праць / Титова О. М. (гол. ред.), Акуленко В. І., Гріфен Л. О. та ін. / Центр пам'ятокознавства НАН України і УТОПІК. Вип. 17. – К., 2010. – 291 с.

ISBN 966-531-142-5

Сімнадцятий випуск "Праці Центру пам'ятокознавства" пропонує фахівцям із пам'ятокознавства, музеєзнавства, історикам загалом, а також широкому колу небайдужих до проблем збереження й вивчення культурної спадщини України читачів, низку теоретичних і прикладних матеріалів, присвячених означеній проблематиці. У збірнику ряд публікацій присвячено також історіографічним і методолого-методичним студіям.

Татаринів С. Й., Тутова Н. О. Історія православ'я Донеччини (XVIII – XX століття). – Артемівськ, 2010. – 180 с.

Книга містить відомості про розвиток православ'я Донеччини, історію храмів, важку долю церков, священників у 20-70 роки ХХ століття. Через історію церков показано етапи заселення Бахмутського краю, склад населення, його заняття у дореволюційний період.

Татаринів С. Й., Левітова Е.В. Покровське – найдавніше село Бахмутського краю. / Історія та сучасність. – Артемівськ, 2010. – 72 с.

Час заснування Софії Київської / Пристрасті довкола мілленіума. – К.: Горобець, 2010. – 128 с: іл.

У 2011 р. на міжнародному та державному рівнях має відзначатися 1000-річчя заснування Софії Київської. Матеріали видання відображають гостру наукову дискусію довкола цього ювілею. Представлено розроблену у Національному заповіднику "Софія Київська" наукову концепцію щодо заснування Софійського собору в 1011 р. Наведено аргументацію цього датування та критику позиції його опонентів.

Чотирнадцять мандрівок Вінниччиною. – К.: Грані-Т, 2009. – 104 с.

Палаці серед розбитих негодою доріг і гостинні люди – такими скарбами сповнена Вінницька земля. Край, гідний туриста-першовідкривача, здатен заповнити своєю барвистістю, розмаїтістю, багатством та незліченністю пам'яток. І після його відвідин вам закортить повертатися на Вінниччину знову й знову. Величезна кількість цікавих місць змусила автора відмовитися від традиційної практики створення маршрутів, тому путівник "14 мандрівок Вінниччиною" побудований за принципом "каталога" різних пам'яток: церков, палаців, монастирів, костелів... Таким чином кожен, вибравши місця до душі, сам зможе створити власний маршрут, послуговуючись путівником як книгою рецептів цікавого проведення часу.

